

De dekolonisatie van Indonesië en Suriname

Aan het begin van de 19^e eeuw was Nederland nog een koloniale grootmacht. In de 2^e helft van de 20^e eeuw zorgde dekolonisatie ervoor dat Indonesië en Suriname onafhankelijke landen werden. Het grondgebied van het koninkrijk der Nederlanden werd hierdoor vele malen kleiner. In deze les worden de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië en Suriname met elkaar vergeleken.

Lesopzet

- Onderwerp: Dekolonisatie van Indonesië en Suriname
Invalshoek: Nationalisme en symboliek
Lesduur: 30 minuten
Leerdoel: De leerlingen kunnen de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië en Suriname met elkaar vergelijken.
Achtergrondkennis: Leerlingen weten wat kolonisatie en dekolonisatie is.
Leerlingen kennen de oorzaken van dekolonisatie na Tweede Wereldoorlog.

Duur	Werkvorm	Leerdoelen	Benodigdheden
10 min	Inleidende powerpoint (voor alle niveaus) - <i>Grondgebied koninkrijk</i> - <i>Intro Nederlands-Indië</i> - <i>Intro Suriname</i> - <i>Betekenis vlaggen en wapens</i>	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen weten dat het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden in de afgelopen 200 jaar steeds kleiner is geworden. Begrippen: kolonisatie, dekolonisatie	Powerpoint
20 min	Vergelijken soevereiniteitsoverdracht. (voor alle niveaus)	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen leren zorgvuldig naar beeldmateriaal te kijken.• Leerlingen maken kennis met de verschillen in de soevereiniteitsoverdrachten.	Filmfragmenten en werkbladen
20 min	Opdracht volksliederen (voor alle niveaus)	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen leren informatie uit teksten te halen• Leerlingen leren hoe de onafhankelijkheidsstrijd in Indonesië en Suriname is verlopen Begrippen: nationalisme	Fragmenten volksliederen Werkbladen

Opdracht soevereiniteitsoverdracht

Korte omschrijving werkvorm

Leerlingen bekijken 2 fragmenten uit het polygoonjournaal van 1949 en 1975. Door over beide fragmenten vragen te beantwoorden kunnen ze beide situaties met elkaar vergelijken.

Leerdoel

- Leerlingen leren zorgvuldig naar beeldmateriaal te kijken.
- Leerlingen vergelijken de situaties rond de soevereiniteitsoverdracht van Indonesië en Suriname

Duur

Ca. 15 minuten

Benodigd materiaal

Filmfragmenten :

- Indonesië: <https://youtu.be/SjkYXMXSZmo?t=1m54s> van 1.54 tot 8.30 min.
- Suriname: <https://youtu.be/QmQ2ZNyz3x0> .

Werkbladen voor de leerlingen

Wat doet u?

1. U vertelt de leerlingen dat ze 2 filmpjes gaan kijken. Beide gaan over de soevereiniteitsoverdracht, de ene over Indonesië, de ander over Suriname.
2. Laat de leerlingen de vragen van tevoren goed doorlezen, zodat ze weten waar ze op moeten letten.
3. Speel de 2 filmpjes achter elkaar af.
4. Geef leerlingen 10 minuten de tijd om de vragen te beantwoorden.
5. Bespreek de antwoorden klassikaal na.

Wat doen de leerlingen?

Filmpjes bekijken en vragen maken.

Werkblad bij fragmenten soevereiniteitsoverdracht (VMBO)

In 1945, vlak na de Tweede Wereldoorlog, riep Indonesië de onafhankelijkheid uit. Ze wilden geen kolonie meer zijn en als zelfstandig land verder gaan. Na militaire actie van Nederland en de Indonesische Onafhankelijkheidsstrijd erkende Nederland op 27 december 1949 de onafhankelijkheid van Indonesië. Op 25 november 1975, 30 jaar later, werd ook Suriname onafhankelijk. Het overdragen van de macht over een land aan de regering van een ander land noemen we **soevereiniteitsoverdracht**.

Je gaat nu 2 fragmenten bekijken uit het polygoonjournaal (een nieuwsuitzending in de bioscoop) uit 1949 en 1975. Hierin zie je hoe de soevereiniteitsoverdracht in beide landen is verlopen.

Invulvragen

De antwoorden op deze vragen kun je letterlijk uit het filmpje halen.

Vraag	Indonesië	Suriname
Wie was koningin tijdens de Soevereiniteitsoverdracht?		
Wie was minister-president van Nederland?		
Wie werd de nieuwe President van Indonesië/Suriname?		

Inzichtvragen

- Kruis de woorden aan die je vindt passen bij de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië.

Je mag meerdere hokjes aankruisen.

- Vrolijk Treurig Uitgelaten Ingetogen Agressief
 Rumoerig Feestelijk Sombor Tevreden Gespannen
 anders namelijk:.....

Hoe vond je de sfeer van de overdracht in Suriname?

- Vrolijk Treurig Uitgelaten Ingetogen Agressief
 Rumoerig Feestelijk Sombor Tevreden Gespannen
 anders namelijk:.....

- Geef 3 voorbeelden uit het filmpje die voor jou de sfeer bepalen bij de overdracht van Indonesië.

voorbeeld: Ik vind de sfeer **plechtig** omdat **iedereen opstaat als de koningin binnen komt**

Ik vind de sfeer.....omdat.....

Ik vind de sfeer.....omdat.....

Ik vind de sfeer.....omdat.....

- Geef 3 voorbeelden uit het filmpje die voor jou de sfeer bepalen bij de overdracht van Suriname.

Ik vind de sfeer.....omdat.....

Ik vind de sfeer.....omdat.....

Ik vind de sfeer.....omdat.....

- Luister nog een keer naar de toespraak van de koningin tijdens de soevereiniteitsoverdracht van Indonesië. Wat denk je dat zij ervan vindt dat Indonesië een onafhankelijk land wordt? Schrijf ook op waarom je dat denkt. (bijvoorbeeld door voorbeelden uit de toespraak te gebruiken.)

.....

In 1945, vlak na de Tweede Wereldoorlog, riep Indonesië de onafhankelijkheid uit. Ze wilden geen kolonie meer zijn en als zelfstandig land verder gaan. Na militaire actie van Nederland en de Indonesische Onafhankelijkheidsstrijd erkende Nederland op 27 december 1949 de onafhankelijkheid van Indonesië. Op 25 november 1975, 30 jaar later, werd ook Suriname onafhankelijk. Het overdragen van de macht over een land aan de regering van een ander land noemen we **soevereiniteitsoverdracht**.

Je gaat nu 2 fragmenten bekijken uit het polygoonjournaal uit 1949 en 1975 waarin je ziet hoe de soevereiniteitsoverdracht in beide landen is verlopen.

Invulvragen

De antwoorden op deze vragen kun je letterlijk uit het filmpje halen.

Vraag	Indonesië	Suriname
Wie was koningin tijdens de Soevereiniteitsoverdracht?		
Wie was minister-president van Nederland?		
Wie werd de nieuwe President van Indonesië/Suriname?		

Inzichtvragen

1. Omschrijf de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië met minimaal 3 termen. (bijv. 'gezellig, feestelijk en druk')

.....
.....

2. Geef voorbeelden uit het filmpje die de sfeer bepalen.

.....
.....

3. Omschrijf de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Suriname met minimaal 3 termen. (bijv. 'gezellig, feestelijk en druk')

.....
.....

4. Geef voorbeelden uit het filmpje die de sfeer bepalen.

.....
.....

Luister nogmaals naar de toespraak van de koningin.

- Waarom zijn de gebeurtenissen volgens de koningin 'aangrijpend en ingrijpend'?

.....
.....

- Wat bedoelt de koningin met 'geschonden en gescheurd'?

.....
.....

- Waarom is de koningin bezorgd?

.....
.....

Opdracht volksliederen

Korte omschrijving werkvorm

De leerlingen beluisteren het volkslied van Indonesië en dat van Suriname, daarna lezen ze ook de (vertaalde) tekst van de liederen. Vervolgens gaan de leerlingen de teksten van de liederen interpreteren? Welke boodschap geeft het volkslied af? Valt hieruit iets te herleiden over de onafhankelijkheidsstrijd?

Leerdoel

- Leerlingen leren informatie uit teksten te halen
- Leerlingen leren hoe de onafhankelijkheidsstrijd in Indonesië en Suriname is verlopen

Duur

Ca. 25 minuten

Benodigd materiaal

- Filmpje Indonesia Raya: <http://www.youtube.com/watch?v=d03JkQ9Jx8I&feature=related>
- Filmpje God zij met ons Suriname: <http://www.youtube.com/watch?v=26wbSpd44Xg>
- Teksten volkslied
- Werkbladen voor de leerlingen

Wat doet u?

1. Vertel over het doel van volksliederen en de verschillende soorten volksliederen d.m.v. een onderwijsleergesprek.
2. Deel de teksten van de volksliederen uit.
3. Vertel de leerlingen dat ze naar twee volksliederen gaan luisteren. Ze mogen meelesen tijdens het luisteren.
4. Nadat beide liederen zijn afgespeeld deelt u de werkbladen uit.
5. De leerlingen gaan zelfstandig aan de slag met het maken van de vragen. U kunt ondertussen de volkslieden nogmaals laten horen.
6. Bespreek klassikaal de antwoorden op de vragen van het werkblad.

Wat doen de leerlingen?

Eerst luisteren de leerlingen gezamenlijk naar de 2 volksliederen.

Vervolgens gaan ze zelfstandig aan de slag met de vragen op het werkblad.

Daarna bespreekt u klassikaal de antwoorden.

Volkslied: Indonesia Raya

Indonesisch

Indonesia tanah airku, Tanah tumpah darahku.
Disanalah aku berdiri, Jadi pandu ibuku.
Indonesia kebangsaanku, Bangsa dan Tanah Airku.
Marilah kita berseru "Indonesia bersatu."

Hiduplah tanahku, Hiduplah negriku,
Bangsaku, Rakyatku, semuanya.
Bangunlah jiwanya, Bangunlah badannya
Untuk Indonesia Raya.

REFREIN

*Indonesia Raya,
Merdeka, Merdeka
Tanahku, negriku yang kucinta.
Indonesia Raya,
Merdeka, Merdeka
Hiduplah Indonesia Raya.*

Indonesia! Tanah yang mulia, Tanah kita yang kaya.
Di sanalah aku berada Untuk slama-lamanya.
Indonesia, Tanah pusaka, Pusaka Kita semuanya.
Marilah kita mendoa, "Indonesia bahagia!"

Suburlah Tanahnya, Suburlah jiwanya,
Bangsanya, Rakyatnya semuanya.
Sadarlah hatinya, Sadarlah budinya
Untuk Indonesia Raya.

REFREIN

Indonesia! Tanah yang suci, Tanah kita yang sakti.
Disanalah aku berdiri 'Njaga ibu sejati.
Indonesia! Tanah berseri, Tanah yang aku sayangi.
Marilah kita berjanji: "Indonesia abadi!"

Slamatlah Rakyatnya, Slamatlah putranya,
Pulaunya, lautnya semuanya.
Majulah Negrinya, Majulah Pandunya
Untuk Indonesia Raya.

Nederlands

Indonesië, mijn vaderland, mijn geboorteland,
daar sta ik, als een gids van mijn moeder
Indonesië, mijn nationaliteit, mijn volk en vaderland
Kom laten wij uitroepen: 'Indonesië is één.'

Leve mijn grond, Leve mijn land
Mijn natie, mijn volk, allen.
Laat zijn ziel en lichaam ontwaken,
Voor een Groot Indonesië

REFREIN

*Groot Indonesië,
vrij, onafhankelijk!
Mijn grond, mijn land dat ik liefheb
Groot Indonesië,
vrij, onafhankelijk
Leve Groot Indonesië!*

Indonesië, edel land, ons rijke land
daar leef ik, voor altijd
Indonesië, land dat we geërfd hebben, erfgoed van ons allen
laten we allen bidden, Indonesië, 'Indonesië voorspoed zij met u'.

Laat zijn grond vruchtbaar zijn, laat zijn ziel vruchtbaar zijn
zijn natie, zijn volk, allen,
wees er van bewust in hart en wees er van bewust in je ziel
voor een Groot Indonesië.

REFREIN

Indonesië, heilig land, ons magische land
daar sta ik, om mijn ware moeder te beschermen.
Indonesië, stralend land, land waar ik van hou
laten wij dan beloven: Indonesië is eeuwig!

gezegend je volk, gezegendje zonen
je eilanden, je zeeën, alles!
Voorwaarts, oh land, Voorwaarts, oh leiders,
voor een Groot Indonesië

Volkslied: God zij met ons Suriname

Eerste couplet:

God zij met ons Suriname
Hij verheff' ons heerlijk land
Hoe wij hier ook samen kwamen
Aan zijn grond zijn wij verpand
Werkend houden w'in gedachten
recht en waarheid maken vrij
Al wat goed is te betrachten
Dat geeft aan ons land waardij

Tweede couplet (in Sranantongo)

Opo kondreman un opo!
Sranangron e kari un.
Wans' ope tata komopo
Wi mu seti kondre bun.
Stré de f'stré, wi no sa frede.
Gado de wi fesiman.
Eri libi te na dede
Wi sa feti gi Sranan.

Vertaling tweede couplet:

Landgenoten staat op!
De Surinaamse grond roept u.
Waar de voorouders ook vandaan kwamen
Wij moeten het land opbouwen.
Strijd is er te voeren, wij zullen niet versagen.
God is onze leidsman.
Heel ons leven tot de dood
Zullen wij strijden voor Suriname.

Volkslied: Wilhelmus

Wilhelmus van Nassouwe

ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd

Mijn schild ende betrouwen

zijt Gij, o God mijn Heer,
op U zo wil ik bouwen,
Verlaat mij nimmermeer.
Dat ik doch vroom mag blijven,
uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

Werkblad: Volksliederen

(HAVO-VWO)

Luister naar de 2 volksliederen die de docent laat horen. Je mag de tekst meelezen. Beantwoord na ieder fragment de eerste 2 vragen.

1. Welk type volkslied is dit volgens jou?

Er bestaan verschillende stijlen van volksliederen.

Hymnen: zijn een lofzang op een land of persoon, ze klinken vaak als kerkliederen.

Marsen: hebben meer temp en klinken een beetje als een lied om ten strijde te gaan.

Volksmuziek: liederen gebaseerd op volksmuziek, vaak worden nationale instrumenten gebruikt.

Fanfare: opzwepende muziek, zoals bij een fanfare.

Indonesië:

Suriname:

2. Welk volkslied spreekt je het meeste aan van deze 2? Licht je antwoord toe.

Het volkslied van Indonesië/Suriname spreekt mij het meeste aan, omdat:

.....

.....

Lees nu de vertalingen van deze volksliederen en beantwoord voor beide volksliederen de volgende vragen:

3. Kleur met een markeerstift te regels die volgens jou een uiting zijn van nationalisme.

4. Onderstreep de regels die oproepen tot onafhankelijkheid van een land.

5. Gaan de volksliederen over het verleden van het land of over de toekomst of over beide?

Indonesië:.....

Suriname:.....

6. Omschrijf de boodschap van het volkslied in 1 zin.

Indonesië:.....

Suriname:.....

7. Lees nu de tekst van het 1^e en 6^e couplet van het Wilhelmus. Welke verschillen zie je tussen het Nederlandse en Surinaamse, en het Nederlandse en Indonesische volkslied? Welke overeenkomsten zie je?

Werkblad: Volksliederen

(VMBO)

Luister naar de 2 volksliederen die de docent laat horen. Je mag de tekst meelesen. Beantwoord na ieder fragment de eerste 2 vragen.

1. Welk type volkslied is dit volgens jou?

Er bestaan verschillende stijlen van volksliederen.

Hymnen: zijn een lofzang op een land of persoon, ze klinken vaak als kerklieder.

Marsen: hebben meer temp en klinken een beetje als een lied om ten strijde te gaan.

Volksmuziek: liederen gebaseerd op volksmuziek, vaak worden nationale instrumenten gebruikt.

Fanfare: opzweepende muziek, zoals bij een fanfare.

Indonesië:

Suriname:

2. Welk volkslied spreekt je het meeste aan van deze 2? Licht je antwoord toe.

Het volkslied van Indonesië/Suriname spreekt mij het meeste aan, omdat:

.....

Indonesië

In het volkslied van Indonesië komen veel thema's aan de orde. Welk thema hoort bij de volgende zinnen?

3. *Kom laten wij uitroepen: 'Indonesië is één'.*

Geloof

Onafhankelijkheid

Strijd

Oproep tot eenheid

4. *Leve mijn grond, leve mijn land, mijn natie, mijn volk, allen.*

Nationalisme

Onafhankelijkheid

Geschiedenis

Economie

5. *Groot Indonesië, vrij, onafhankelijk!*

Geloof

Onafhankelijkheid

Geschiedenis

Oproep tot eenheid

6. *Voorwaarts, oh land, Voorwaarts, oh leiders*

Nationalisme

Mooie toekomst

Geschiedenis

Geloof

Suriname

Ook in het volkslied van Suriname komen thema's aan de orde. Welk thema past het beste bij de volgende zinnen?

7. *God zij met ons Suriname, hij verheff'ons heerlijk land*

Geloof

Onafhankelijkheid

Strijd

Oproep tot eenheid

8. *Waar de voorouders ook vandaan kwamen...*

Nationalisme

Mooie toekomst

Geschiedenis

Geloof

9. *Wij moeten het land opbouwen*

Nationalisme

Mooie toekomst

Geschiedenis

Geloof

10. *Heel ons leven tot de dood, zullen wij strijden voor Suriname*

Onafhankelijkheid

Mooie toekomst

Strijd

Oproep tot eenheid

11. Welke 4 thema's heb je aangekruist?

Indonesië:

Suriname:

12. Omschrijf de boodschap van het volkslied in één zin.

Indonesië:

Suriname:

Informatie voor Docent

Volksliederen

Volksliederen worden gezongen als eerbetoon aan een land of staatshoofd. Het groeiend bewustzijn van nationalisme in de westerse wereld in de 19e eeuw leidde ertoe dat landen zich van elkaar wilden onderscheiden, in die periode ontstonden vele volksliederen. De nationale volksliederen van verschillende landen kun je verdelen in 2 soorten: plechtige en strijdbare.

De plechtige liederen zijn hymnes. Ze worden meestal langzaam en gedragen gespeeld en gezongen.

De strijdbare, revolutionaire liederen klinken agressiever en doen vaak aan marsmuziek denken.

Volksliederen kunnen verschillende thema's hebben. Sommigen zijn gemaakt ter ere van een nationale held, anderen eren de nationale vlag. Ook zijn er volksliederen die lijken op een gebed (God save the Queen) en volksliederen die oproepen tot strijd (La Marseillaise).

Na 1945 komt een nieuw thema op: de strijd om onafhankelijkheid. Ook qua muziek zijn er verschillende typen volksliederen: hymnen, marsen, liederen beïnvloed door opera, gebaseerd op volksmuziek, en fanfaremuziek.

Volkslied van Indonesië

In 1924 schreef en componeerde Wage Rudolf Supratman het lied '*Indonesia Raya*' (Groot Indonesië). Aanvankelijk werd het lied door padvindere in Jakarta gezongen, Op het jongerencongres in 1928 werd het lied voor het eerst aan het publiek gepresenteerd. De aanwezigen waren erg onder de indruk van het lied. Sindsdien werd het lied altijd gezongen op vergaderingen en bijeenkomsten van politieke partijen. De Nederlandse regering probeerde dit echter regelmatig te voorkomen.

Supramatan werd sterk beïnvloed door het nationalisme, zijn lied staat dan ook aan de voet van de opkomst van nationale bewegingen in Indonesië. Toen Indonesië onafhankelijk werd is het volkslied het symbool van nationale eenwording geworden: een land, een natie, en een taal.

De thema's in de opeenvolgende verzen zijn:

1. Oproep tot eenheid.
2. Opbouw van het land
3. Onafhankelijkheid
4. Eerbied voor het land.
5. Ode aan de ruchtbaarheid van land en volk.
6. Bewaken van het erfgoed.
7. Heil en zegen voor het Indonesische volk, met al wens de vooruitgang van het land.

Vlag van Indonesië

De vlag van Indonesië is sinds 17 augustus 1945 de nationale vlag van de Republiek. Al in 1922 werd de vlag gebruikt door studenten en sinds 1928 werd de vlag gebruikt door de Indonesische Nationale Partij. De vlag werd echter verboden door de Nederlanders. De vlag van Indonesië heet: "*Sang Merah Putih*" dit betekent "De Rode en Witte". De kleuren zijn afgeleid van de kleuren van het Majapahitrijk uit de 14^e eeuw. De kleuren van de vlag hebben natuurlijk een betekenis, het rood staat voor kracht en het wit voor puurheid. Het rood staat symbool voor het menselijke lichaam, de fysieke kracht, het wit voor de menselijke ziel, de

spirituele kracht. Ook wordt verteld dat het rood en wit heilige kleuren zijn, het rood afkomstig van palmsuiker en het wit van rijst, dit zijn beide belangrijke ingrediënten in de Indonesische keuken.

Wapen van Indonesië

Het wapen van Indonesië heet 'Garuda Pancasila'. De Garoeda is een Mythisch wezen, half adelaar half mens. De Garoeda heeft 17 veren aan elke vleugel, 8 staatveren en 45 nekveren: samen 17-08-45, de datum waarop de onafhankelijkheid door Soekarno werd uitgeroepen.

Op het vaandel in de klauwen van de Garoeda staat: 'Bhinneka Tunggal Ika' (eenheid in verscheidenheid). Op het wapen op de borst van de Garoeda staat de Pancasila gesymboliseerd. Panca betekent 5, sila betekent principe. In de grondwet van Indonesië wordt de Pancasila de belichaming van de basisprincipes van de onafhankelijke staat genoemd.

Ster (Bintang): Geloof in één god. (Het Hindoeïsme en het Boedhisme worden als monotheïstische godsdiensten gezien, de verschillende godheden in deze godsdiensten zijn verschijningen van één god.)

Buffel (Banteng): Democratie geleid door wijsheid, overleg en vertegenwoordigers (invloed van het volk).

Waringinboom: Nationalisme, gaat uit van liefde voor het vaderland. Indonesië moet een eenheid zijn (zie vaandel). Maar burgers mogen zich niet superieur voelen aan andere etnische groepen op grond van huidskleur of ras. Regionale en etnische belangen zijn ondergeschikt aan staatsbelangen.

Gesloten ketting: rechtvaardigheid, beschaving en menselijkheid. Streven naar tolerantie, saamenhorigheid en gelijkheid tussen Indonesiërs en andere volkeren.

Rijsthalm en katoentak: Geloof in sociale rechtvaardigheid van het volk. Symbolen verwijzen naar voeding, kleding en welvaart. De nationale natuurlijke hulpbronnen moeten op de best mogelijke manier gebruikt worden.

Volkslied van Suriname

Het volkslied is tweetalig geschreven. Het 1^e couplet wordt gezongen in het SrananTongo, het 2^e couplet wordt gezongen in het Nederlands. De melodie stamt uit 1876 en is geschreven door Johannes Corstianus de Puy. De Nederlandse tekst van het volkslied is geschreven door dichter Trefossa, in opdracht van de Nederlandse regering in 1959. Hij streefde naar eenheid en ontwikkeling van het Surinaamse volk.

Vlag van Suriname

De vlag van Suriname sinds 1975 de officiële vlag. Van 1959 tot 1975 was er een andere vlag: een witte met 5 gekleurde sterren erop die de 5 bevolkingsgroepen symboliseerden die in Suriname leefden. De witte ondergrond stond voor vrede, en Suriname was de hechte band die alle groepen verbond. Voor 1959 had Suriname geen eigen vlag, maar werd de Nederlandse vlag gevoerd.

De huidige vlag kent veel symboliek. Groen symboliseert de vruchtbaarheid van Suriname, daarnaast verbeeldt het de hoopvolle verwachting van het nieuwe Suriname. Het wit symboliseert gerechtigheid en vrijheid. Rood staat voor progressiviteit, het streven van de natie om zich te blijven inzetten voor vernieuwing van de samenleving. De gele ster symboliseert de eenheid, opoffering, eensgezindheid en de gerichtheid op een gouden toekomst.

Wapen van Suriname

Het wapen van Suriname bestaat uit een schild, met aan weerszijden een indiaan. Op de wimpel staat 'Justitia, Pietas, Fides' (gerechtigheid, vroomheid, trouw). Het wapen is in 1975, toen Suriname onafhankelijk werd, ingesteld. Bepaalde elementen uit het oude, niet officiële, wapen zijn overgenomen, zoals de spreuk en het schip. Het zeilschip symboliseert de geschiedenis van Suriname, waarin slaven per schip uit Afrika naar Suriname werden vervoerd. De Palmboom staat voor het heden en gerechtigheid. De vijfpuntige ster in de groene ruit symboliseert de 5 continenten waar de inwoners van Suriname vandaan zijn gekomen: Afrika,

Amerika, Australië, Azië en Europa. De schilddragers symboliseren de oorspronkelijke bewoners van het gebied. De groene ruit is een diamanten stelt een hart voor.

Antwoordblad bij fragmenten soevereiniteitsoverdracht

(VMBO)

Invulvragen

De antwoorden op deze vragen kun je letterlijk uit het filmpje halen.

Vraag	Indonesië	Suriname
Wie was koningin tijdens de Soevereiniteitsoverdracht?	<i>Juliana</i>	<i>Juliana (Beatrix was aanwezig bij de feestelijkheden, maar zij werd pas in 1980 koningin)</i>
Wie was minister-president van Nederland?	<i>Willem Drees</i>	<i>Joop den Uyl</i>
Wie werd de nieuwe President van Indonesië/Suriname?	<i>Soekarno</i>	<i>Johan Ferrier</i>

Inzichtvragen

1. Kruis de woorden aan die je vindt passen bij de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië. Je mag meerdere hokjes aankruisen.

Eigen antwoord, maar voornamelijk treurig, ingetogen, gespannen, somber.

Hoe vond je de sfeer van de overdracht in Suriname?

Eigen antwoord, maar voornamelijk feestelijk, vrolijk, uitgelaten.

2. Geef 3 voorbeelden uit het filmpje die voor jou de sfeer bepalen bij de overdracht van Indonesië.

Mogelijke antwoorden:

voorbeeld: Ik vind de sfeer ***plechtig*** omdat ***iedereen opstaat als de koningin binnen komt***

Ik vind de sfeer ***somber*** omdat ***de koningin donkere/zwarte kleding aanheeft***

Ik vind de sfeer ***ingetogen*** omdat ***er geen feestelijkheden plaatsvinden***

Ik vind de sfeer ***treurig*** omdat ***uit de speech van de koningin blijkt dat zij bezorgd is.***

3. Geef 3 voorbeelden uit het filmpje die voor jou de sfeer bepalen bij de overdracht van Suriname.

Ik vind de sfeer ***vrolijk*** omdat ***Iedereen lacht en er blij uit ziet***

Ik vind de sfeer ***feestelijk*** omdat ***de mensen dansen en muziek maken/ prinses Beatrix een feestelijk jurk aanheeft.***

Ik vind de sfeer ***Uitgelaten*** omdat ***zelfs prinses Beatrix meedanst***

4. Luister nog een keer naar de toespraak van de koningin tijdens de soevereiniteitsoverdracht van Indonesië. Wat denk je dat zij ervan vindt dat Indonesië een onafhankelijk land wordt? Schrijf ook op waarom je dat denkt (bijvoorbeeld door voorbeelden uit de toespraak te gebruiken).

Ze vindt het moeilijk dat Indonesië onafhankelijk wordt. Je merkt dit aan de woorden die de

koningin gebruikt. Ze vindt de gebeurtenis aangrijpend en ingrijpend. Ze verwijst naar de

politieke acties door te zeggen dat Nederland en Indonesië de strijd 'geschonden en gescheurd'

zijn uitgekomen. Ook spreekt ze haarbezorgdheid uit over hoe de toekomst er uit zal zien.

Antwoordblad bij fragmenten soevereiniteitsoverdracht

(HAVO-VWO)

In 1945, vlak na de Tweede Wereldoorlog, riep Indonesië de onafhankelijkheid uit. Ze wilden geen kolonie meer zijn en als zelfstandig land verder gaan. Na militaire actie van Nederland en de Indonesische Onafhankelijkheidsstrijd erkende Nederland op 27 december 1949 de onafhankelijkheid van Indonesië. Op 25 november 1975, 30 jaar later, werd ook Suriname onafhankelijk. Het overdragen van de macht over een land aan de regering van een ander land noemen we **soevereiniteitsoverdracht**.

Invulvragen

De antwoorden op deze vragen kun je letterlijk uit het filmpje halen.

Vraag	Indonesië	Suriname
Wie was koningin tijdens de Soevereiniteitsoverdracht?	<i>Juliana</i>	<i>Juliana (Beatrix was aanwezig bij de feestelijkheden, maar zij werd pas in 1980 koningin)</i>
Wie was minister-president van Nederland?	<i>Willem Drees</i>	<i>Joop den Uyl</i>
Wie werd de nieuwe President van Indonesië/Suriname?	<i>Soekarno</i>	<i>Johan Ferrier</i>

Inzichtvragen

1. Omschrijf de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië met minimaal 3 termen. (bijv. 'gezellig, feestelijk en druk')
Eigen antwoord, maar voornamelijk treurig, ingetogen, gespannen, somber.
2. Geef voorbeelden uit het filmpje die de sfeer bepalen.
Iedereen staat op als de koningin binnenkomt, dit zorgt voor een plechtige sfeer. De koningin heeft donkere of zelfs zwarte kleding aan, dit maakt een sombere indruk. De sfeer is ingetogen want er vinden geen feestelijkheden plaats. En uit de speech van de koningin spreekt bezorgdheid, wat het geheel een treurig karakter geeft.
3. Omschrijf de sfeer van de soevereiniteitsoverdracht in Suriname met minimaal 3 termen. (bijv. 'gezellig, feestelijk en druk')
Eigen antwoord, maar voornamelijk feestelijk, vrolijk, uitgelaten.
4. Geef voorbeelden uit het filmpje die de sfeer bepalen.
Er wordt gelachen en gedanst, zelfs prinses Beatrix danst mee. Ook zijn prinses Beatrix en Prins Claus helemaal naar Suriname gereisd om bij de soevereiniteitsoverdracht aanwezig te zijn. De prinses draagt een vrolijke jurk met veel sieraden. Kortom: het is een feestje.

Luister nogmaals naar de toespraak van de koningin.

- Waarom zijn de gebeurtenissen volgens de koningin 'aangrijpend en ingrijpend'?

Nederlands Indië is bijna 350 jaar een kolonie van Nederland geweest. Veel Nederlanders voelde dat Indië echt bij Nederland hoorde. Het was voor Nederland een grote verandering, die ze liever niet wilden.

- Wat bedoeld de koningin met 'geschonden en gescheurd'?

De koningin verwijst hier naar de militaire acties.

- Waarom is de koningin bezorgd?

De koningin weet niet hoe de onafhankelijkheid van Indonesië in de toekomst gaat uitpakken. In

Nederland geloofden veel mensen in de leus: "Indië verloren, rampspoed geboren", oftewel, het zal slecht gaan met de Nederlandse economie zonder Nederlands Indië.

Antwoordblad bij fragmenten “Politionele Acties”

(HAVO-VWO)

In juli 1947 startte de Nederlandse regering een militaire actie in Indonesië. Troepen werden naar Indonesië gestuurd. In 1948 volgde een 2^e militaire actie.

Brengers van recht en veiligheid (1947)

Bekijk eerst het filmpje “Brengers van recht en veiligheid” en beantwoord de vragen.

1. Wie zijn de terroristen waar in dit filmpje over gesproken wordt?
Indonesiërs die in opstand zijn gekomen, die onafhankelijkheid willen.
2. ‘Door dit optreden krijgt de bevolking het vertrouwen terug’. Waarin krijgt de bevolking vertrouwen terug?
In de Nederlanders
3. Noem een aantal werkzaamheden van de soldaten in Indonesië.
**Medische hulp verlenen (pleisters plakken etc)
Voedsel verstrekken
Noodhulp geven.**
4. Is het doel van de soldaten volgens dit filmpje bereikt?
Ja, want er wordt gezegd: ‘recht en veiligheid zijn teruggekeerd, en met hen de tot vluchten gedwongen bevolking.’
5. Welke emotie probeert het filmpje over te brengen bij de mensen in Nederland?
Meerdere antwoorden mogelijk, bijvoorbeeld trots, of samenhangsgevoel. Het filmpje wil in ieder geval een positief beeld schetsen.
6. Met welk doel is dit filmpje gemaakt?
Nederlanders laten zien wat een goed werk de soldaten in Indonesië doen en hoe blij de bevolking daarmee is.
7. Leg in eigen woorden uit wat een “Politionele Actie” is.
Het is een militaire actie, bedoeld om de orde in Indonesië te herstellen. Het woord politioneel wijst erop dat het om een interne actie gaat, dus een actie binnen een land.

Achter het nieuws (1969)

Bekijk nu het fragment uit het interviewprogramma “Achter het nieuws” en beantwoord de vragen.

1. Is je beeld over de militaire acties door dit fragment veranderd? Licht je antwoord toe.

Eigen antwoord

2. Wat vind je van de term “Politionele Actie”?

Achteraf kunnen de militaire acties gezien worden als oorlogsvoering. In feite had Indonesië zich al uitgeroepen als onafhankelijke staat, en was het geen onderdeel van Nederland meer. Nederland zag dat niet zo.

Antwoordblad: Volksliederen

(HAVO-VWO)

Luister naar de 2 volksliederen die de docent laat horen. Je mag de tekst meelesen. Beantwoord na ieder fragment de eerste 2 vragen.

1. Welk type volkslied is dit volgens jou?

Er bestaan verschillende stijlen van volksliederen.

Hymnen: zijn een lofzang op een land of persoon, ze klinken vaak als kerkliederen.

Marsen: hebben meer temp en klinken een beetje als een lied om ten strijde te gaan.

Volksmuziek: liederen gebaseerd op volksmuziek, vaak worden nationale instrumenten gebruikt.

Fanfare: opzwepende muziek, zoals bij een fanfare.

Indonesië: **Mars**

Suriname: **Hymne**

2. Welk volkslied spreekt je het meeste aan van deze twee? Licht je antwoord toe.

Het volkslied van Indonesië/Suriname spreekt mij het meeste aan, omdat:

Eigen antwoord

Lees nu de vertalingen van deze volksliederen en beantwoord voor beide volksliederen de volgende vragen:

3. Kleur met een markeerstift te regels die volgens jou een uiting zijn van nationalisme.
4. Onderstreep de regels die oproepen tot onafhankelijkheid van een land.
5. Gaan de volksliederen over het verleden van het land of over de toekomst of over beide?

Indonesië: **Het Indonesische volkslied is vooral gericht op de toekomst. "voorwaarts!"**

Suriname: **Verleden en toekomst. Er wordt verwezen naar het gemeenschappelijk verleden. 'waar uw voorouders ook vandaan kwamen' 'hoe we hier ook samen kwamen'.**

6. Probeer de boodschap van het volkslied in 1 zin te omschrijven.

Indonesië: **bijvoorbeeld: Indonesië moet onafhankelijk worden.**

Suriname: **bijvoorbeeld: Lofzang op Suriname.**

7. Lees nu de tekst van het 1^e en 6^e couplet van het Wilhelmus. Welke verschillen zie je tussen het Nederlandse en Surinaamse, en het Nederlandse en Indonesische volkslied? Welke overeenkomsten zie je?

Eigen antwoord

Antwoordblad: Volksliederen

(VMBO)

Luister naar de 2 volksliederen die de docent laat horen. Je mag de tekst meelesen. Beantwoord na ieder fragment de eerste 2 vragen.

1. Welk type volkslied is dit volgens jou?

Er bestaan verschillende stijlen van volksliederen.

Hymnen: zijn een lofzang op een land of persoon, ze klinken vaak als kerklieder.

Marsen: hebben meer temp en klinken een beetje als een lied om ten strijde te gaan.

Volksmuziek: liederen gebaseerd op volksmuziek, vaak worden nationale instrumenten gebruikt.

Fanfare: opzweepende muziek, zoals bij een fanfare.

Indonesië: **Mars**

Suriname: **Hymne**

2. Welk volkslied spreekt je het meeste aan van deze 2? Licht je antwoord toe.

Het volkslied van Indonesië/Suriname spreekt mij het meeste aan, omdat:

Eigen antwoord

Indonesië

In het volkslied van Indonesië komen veel thema's aan de orde. Welk thema hoort bij de volgende zinnen?

3. *Kom laten wij uitroepen: 'Indonesië is één'.*

Geloof Onafhankelijkheid Strijd Oproep tot eenheid

4. *Leve mijn grond, leve mijn land, mijn natie, mijn volk, allen.*

Nationalisme Onafhankelijkheid Geschiedenis Economie

5. *Groot Indonesië, vrij, onafhankelijk!*

Geloof Onafhankelijkheid Geschiedenis Oproep tot eenheid

6. *Voorwaarts, oh land, Voorwaarts, oh leiders*

Nationalisme Mooie toekomst Geschiedenis Geloof

Suriname

Ook in het volkslied van Suriname komen thema's aan de orde. Welk thema past het beste bij de volgende zinnen?

7. *God zij met ons Suriname, hij verheff' ons heerlijk land*

Geloof Onafhankelijkheid Strijd Oproep tot eenheid

8. *Waar de voorouders ook vandaan kwamen...*

Nationalisme Mooie toekomst Geschiedenis Geloof

9. *Wij moeten het land opbouwen*

Nationalisme Mooie toekomst Geschiedenis Geloof

10. *Heel ons leven tot de dood, zullen wij strijden voor Suriname*

Onafhankelijkheid Mooie toekomst Strijd Oproep tot eenheid

11. Welke 4 thema's heb je aangekruist?

Indonesië: **Oproep tot eenheid, Nationalisme, Onafhankelijkheid, Mooie toekomst.**

Suriname: **Geloof, Geschiedenis, Mooie toekomst, Strijd**

12. Omschrijf de boodschap van het volkslied in 1 zin.

Indonesië: **bijvoorbeeld: Indonesië moet onafhankelijk worden.**

Suriname: **bijvoorbeeld: Lofzang op Suriname.**